

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0052

URBROJ: 532-06-02-02-02/1-25-2

Zagreb, 18. rujna 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 4. stavka 2. te članka 7. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 19/2023), donosi

ODLUKU

1.

Proglašava se da **Arheološko nalazište Utvrda sv. Ivan Trnava u Smrtiću, Općina Gornji Bogićeveci** ima status kulturnoga dobra.

2.

Obuhvat kulturnog dobra iz točke 1. ove Odluke određen je k. č. 691 (zk. ul. 854), k. o. Smrtić.

Kopija Izvoda iz katastarskog plana Područnog ureda za katastar Slavonski Brod, Odjela za katastar nekretnina Nova Gradiška Klasa: 938-06/25-01/89, Urbroj:541-23-03/7-25-2 od 3.04.2025., u mjerilu 1:2000, s ucrtanim obuhvatom kulturnoga dobra, sastavni je dio ove Odluke.

3.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. i 2. ove Odluke:

- zaštitni i drugi radovi na kulturnome dobru iz točke 1. i unutar granica iz točke 2. izreke ove Odluke mogu se poduzeti samo uz dopuštenje Ministarstva kulture i medija;
- neovlaštenim i nestručnim osobama zabranjeno je vršiti terenske preglede koji uključuju ciljano prikupljanje arheoloških nalaza u potrazi za nalazima;
- ako se prilikom dopuštenih radova na kulturnome dobru naiđe na arheološke nalaze, nalaznik je dužan o tome obavijestiti Ministarstvo kulture i medija koje će pokretne predmete predati na privremenu pohranu muzeju do odluke Ministarstva kulture i medija o mjestu trajne pohrane;
- vlasnik (imatelj) kulturnoga dobra dužan je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje predmetnoga kulturnog dobra a koje odredi Ministarstvo kulture i medija;
- od konzervatorskih metoda prihvatljive su metode konzervacije i djelomične rekonstrukcije pronađenih građevnih struktura fortifikacijskog sklopa utvrde u smislu prezentacije arheološkog nalazišta utvrde u formi uređenog arheološkog parka;
- vlasnik (imatelj) kulturnog dobra dužan je održavati prostor utvrde, kao uređeno arheološko nalazište, što podrazumijeva redovito uklanjanje niske vegetacije, čuvanje i zadržavanje postojeće konfiguracije terena i konzerviranih građevnih i zemljanih struktura na obrambenim grabama i u središnjoj jezgri utvrde;
- u svrhu turističko-edukativne prezentacije vlasnik (imatelj) kulturnog dobra dužan je omogućiti nesmetan pristup posjetiteljima u razgledavanje arheološkog nalazišta utvrde;
- kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članaka 78. – 83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

4.

Predmetno kulturno dobro s obuhvatom iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z - 7930**.

5.

Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Arheološko nalazište ivanovačke utvrde Sv. Ivan Trnava u Smrtiću (Općina Gornji Bogićevci) (*castrum sancti Johannis Tornow*) nalazi se na k.č.br.691, k.o. Smrtić, jugoistočno od naselja Gornji Bogićevci u Brodsko-posavskoj županiji. Lokalitet utvrde smješten je u blizini dvaju potoka, Dračevca i Starče. Utvrda u Trnavi, s pripadajućim istoimenim posjedom bila je dio velikog sklopa zemljišnih posjeda za koje je poznato da ih je viteški red ivanovaca (hospitalaca) držao oko Psunja u zapadnom i južnom podnožju i prostoru oko te planine. To je u srednjem vijeku bilo područje oko granice između dviju županija, Požeške i Križevačke. Kralj Karlo I Anžuvinao izvršio je 1328. godine razmjenu nekih posjeda s priorom ivanovačkog reda u Ugarsko-Hrvatskom Kraljevstvu, Filipom de Gragnanom. U sklopu te razmjene kralj je ivanovcima dao svoje posjede Starču i Trnavu (*Ztharcha et Thornowa*) u Požeškoj županiji. Važnost toga posjeda je u tome što je u njemu bilo sjedište jednoga od preceptora (mjesnih poglavara) ivanovačkog reda. "Utvrda svetog Ivana" (*castrum sancti Johannis*) na posjedu Trnava izgradili su 1328. vjerojatno ivanovci nakon razmjene posjeda. Utvrda se spominje 1361. godine u jednoj povelji tadašnjega priora gdje se među ostalim poglavarima u prioratu, spominje i "brat Petar, naš kaštelan utvrde svetog Ivana i preceptor u Rasošju". Rasošje je bilo ivanovački posjed u istoj okolici, čije ime vjerojatno čuva potok Rašaška (između Pakraca i Okučana). Kada se na početku 15. st. tadašnji ivanovački prior Emerik Bebek svrstao među protivnike kralja Žigmunda Luksemburgovca, jedan od kralju odanih velikaša, Ivan Morovićki, silom je 1403. zaposjeo "utvrdu Trnavu" (*castrum Tornow vocatum*) i istjerao iz nje priorovo ljudstvo. Pri opsadi utvrde Ivan Morovićki ranjen je strijelom u glavu, a poraženi kraljevi protivnici povukli su se u Bosnu. Utvrda je tada bila razorena u borbama, ali je posjed Trnava ostao u rukama ivanovaca. U kasnijim povijesnim izvorima utvrda se spominje u poreznim popisima 1495. i 1507. među imanjima priorata.

Građevni ostaci utvrde nisu se sačuvali i danas su vidljivi u konfiguraciji terena. Prema smještaju u prostoru i vrsti terena te tipologiji tlocrta, utvrda sv. Ivan ravničarska je utvrda koncentričnog tlocrta sa središnjom pravokutnom jezgrom koju su okruživale dvije obrambene grabe. Utvrda je bila građena drvetom (palisade) te djelomično kamenom i opekama (donji dijelovi vanjskih palisada i unutrašnjih fortifikacijskih sklopova). Vanjske tlocrtno dimenzije utvrde s dvjema grabama iznosile su 107,40 x 107,40 metara, odnosno gledajući u srednjovjekovnim mjerama francuske kraljevske stope 55° x 55° hvata (1' stopa = 32,5 cm). 1° hvat = 194,90 cm; 1° = 6' = 6 x 32,5 = 194,90 cm. Središnja jezgra utvrde imala je pravokutni oblik. Veličina središnje pravokutne jezgre iznosila je 38 x 24,20 m (19½° x 12½° hvata). Debljina prvog obrambenog bedema u odnosu na središnju jezgru utvrde iznosi 6 – 7 m. Drugi obrambeni bedem bio je debljine 3 m. U razdoblju srednjeg vijeka obrambene grabe su bile ispunjene vodom, a dodatna zaštita od neprijatelja bilo je i močvarno tlo koje je okruživalo utvrdu. Na prostoru utvrde arheološkim istraživanjima pronađeni su mnogobrojni ulomci srednjovjekovne keramike iz 13. – 15. st.

Ivanovačka utvrda sv. Ivan Trnava kod Gornjih Bogićevaca iz prve polovice 14. st. s obzirom na svoju tlocrtnu tipologiju, veličinu i položaj u prostoru, svrstava se u skupinu izrazito vrijednih srednjovjekovnih arheoloških nalazišta fortifikacijske arhitekture kontinentalnog dijela Hrvatske. Ime posjeda Trnave sačuvalo se u imenu potoka i sela koji se i danas tako zovu, a nalaze se između Nove Gradiške i Okučana. Osim utvrđenog grada Pakraca, viteški red ivanovaca imao je još nekoliko utvrda na posjedu koji se prostirao od sjevera prema jugu (*Čaklovac, Rašaška, Liješnica – Cage, castrum sancti Johannis Tornow*), a vjerojatno su kontrolirali i imali u svom posjedu i kaštel i prijelaz kod Stare Gradiške.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 18. srpnja 2025. godine predložilo je donošenje odluke kojom proglašava da Arheološko nalazište Utvrda sv. Ivan Tmava u Smrtiću, Općina Gornji Bogićevci ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

O ovom postupku stranka je prethodno obaviještena, sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) i nalaganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabiljezbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Člankom 126. stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 145/24.) propisano je da će ministar nadležan za kulturu donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, između ostalih, i pravilnik iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona, kojim se propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra, dok stavak 3. istoga članka Zakona, propisuje da do stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka, ostaju na snazi između ostalih i Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 19/23.)

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Dostaviti:

1. *Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ulica Republike Austrije 14, 10 000 Zagreb

2. Općina Gornji Bogićevci, Trg hrvatskih branitelja 1, 35 429 Gornji Bogićevci

3. Općinski sud u Slavonskom Brodu, Zemljišnoknjižni odjel Nova Gradiška, Trg kralja Tomislava 6, 35 400 Nova Gradiška

4. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Slavonski Brod, Odjel za katastar nekretnina Nova Gradiška, Trg kralja Tomislava 5, 35 400 Nova Gradiška

5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

6. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Odjel za registar kulturnih dobara, ovdje
- Pismohrana, ovdje

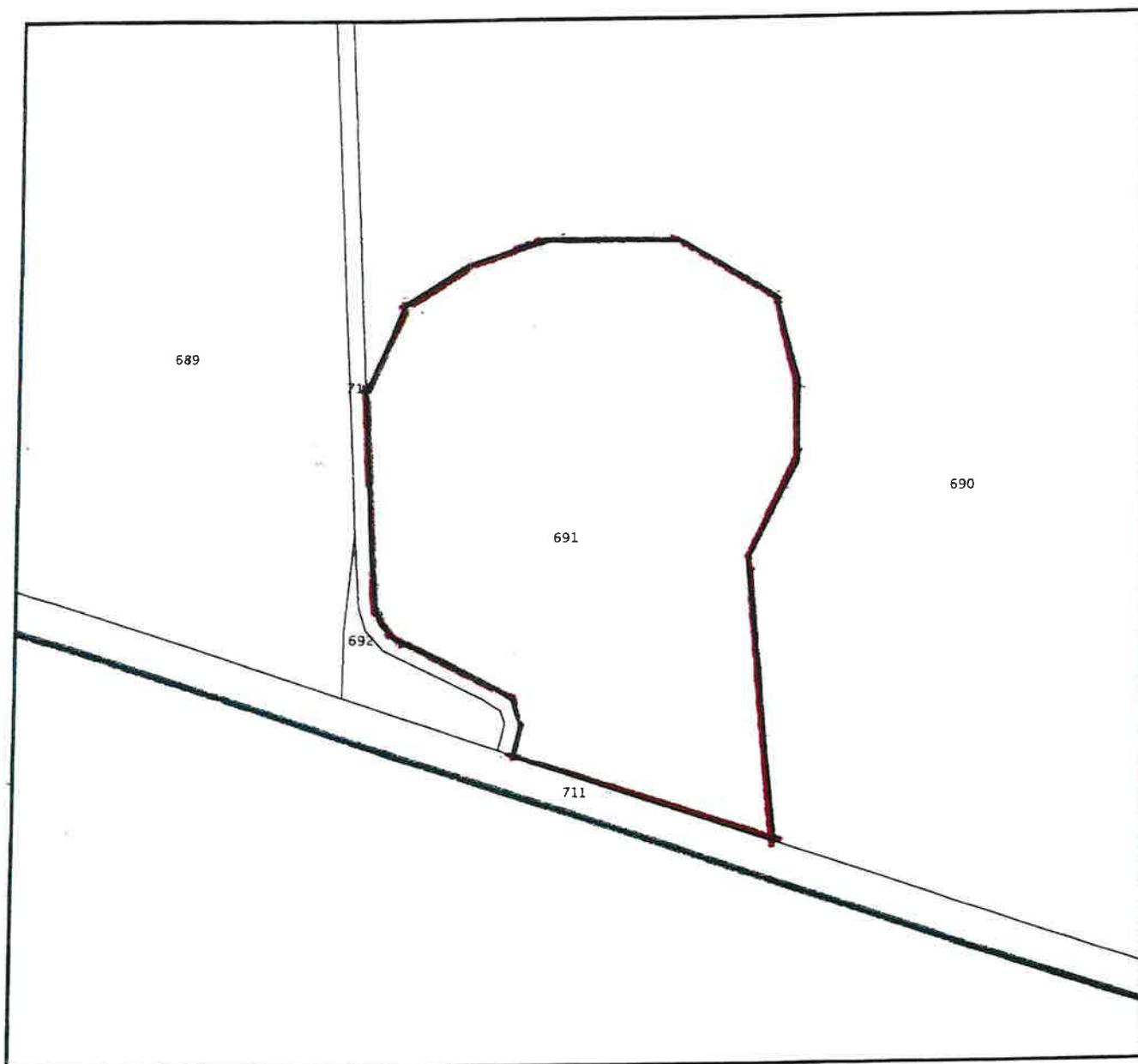
REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
PODRUČNI URED ZA KATASTAR SLAVONSKI BROD
ODJEL ZA KATASTAR NEKRETNINA NOVA GRADIŠKA

K.o. SMRTIĆ
k.č.br.: 691

KLASA: 938-06/25-01/89
URBROJ: 541-23-03/7-25-2
NOVA GRADIŠKA, 03.04.2025.

IZVOD IZ KATASTARSKOG PLANA

Mjerilo 1:2000
Izvorno mjerilo 1:2000

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16 i 114/22) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 156/22), upravna pristojba po Tar. br. 1. ne naplaćuje se.

Službena osoba: Slavica Vitolić, geodetski tehničar
Ovlaštena geodetska referentica

Naziv izdavatelja dokumenta

Zajednički
informacijski sustav

Naziv izdavatelja certifikata

Fina RDC 2020, Financijska agencija, HR

Vrijeme izdavanja dokumenta

03.04.2025 12:46

Serijski broj certifikata

187910571633990591890109663470646846157

Algoritam potpisa

RSA

Kontrolni broj

Z1720072394f12281

Skeniranjem QR koda navedenog na ovom elektroničkom zapisu možete provjeriti točnost podataka. Isto možete učiniti i na internet adresi <https://oss.uredjenazemlja.hr/public/preuzmiDokument> unosom kontrolnog broja. U oba slučaja sustav će prikazati izvorNIK ovog dokumenta. U slučaju da je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, Državna geodetska uprava potvrđuje točnost dokumenta i stanje podataka u trenutku izrade isprave.

Napomene